

POMORSKO OSIGURANJE : PRAVO I PRAKSA **s osnovama kopnenoga i zračnog transportnog osiguranja**

Drago Pavić

Split, 2012., 562 str., izdavač: Književni krug

Jedan od vodećih hrvatskih znanstvenika i stručnjaka u području prava osiguranja, prof. dr. sc. Drago Pavić, učinio je još jedan izniman doprinos pravnoj literaturi, objavljivanjem knjige "Pomorsko osiguranje: pravo i praksa".

Uvažavajući nezamjenjivu ulogu instituta osiguranja u pravno-ekonomskim odnosima te imajući na umu potrebu da se pravo osiguranja sustavno izučava i podučava na visokoškolskim ustanovama, kako sam autor navodi u predgovoru, prvenstvena namjena ove knjige je da služi kao udžbenik za sveučilišne i specijalističke studije. Nastavno na primarnu namjenu, knjiga također pronalazi svoju neizostavnu primjenu pri (cjeloživotnom) obrazovanju djelatnika zaposlenih u osigurateljskoj industriji, odvjetnika, te svih onih osoba koji su u sklopu svoje profesionalne djelatnosti vezani uz institut osiguranja.

Knjiga je podijeljena u dva dijela: opći i posebni. U uvodnom dijelu općeg dijela knjige profesor Pavić izlaže pregled pomorskog osiguranja, kako iz povijesnog aspekta te uloge osiguranja u gospodarstvu, tako i po pitanju organizacije te pravnih izvora osiguranja. Pritom se institut pomorskog osiguranja promatra zasebno, ali i kao dio opusa transportnog osiguranja općenito, pri čemu se prepoznaje nužnost osnovnog uvida u kopneno i zračno osiguranje kako bi čitatelj ispravno shvatio širi kontekst uloge instituta osiguranja u prometu te položaj pomorskog osiguranja u kontekstu pomorskog prijevoza i trgovine.

U drugoj glavi općeg dijela autor detaljno i iscrpno razlaže materiju ugovora o pomorskom osiguranju. Pritom se pridržava logičnog redoslijeda relevantnih elemenata ugovora o pomorskom osiguranju kako se pojavljuju u praksi: pravna narav, sklapanje, trajanje i prestanak ugovora, isprave i sastojci ugovora, osigurane štete, prava i obveze stranaka, subrogacija i napuštanje osiguranog predmeta, te mjero-davno pravo za ugovor. Razrada navedene materije temelji se na tumačenju relevantnih odredaba Pomorskog zakonika, standardnih uvjeta pomorskog osiguranja, te, što je poseban doprinos ovoga djela, najnovijih redakcija institutskih klauzula i ostalih izvora autonomnog karaktera.

U posebnoj dijelu knjige, kao zasebne cjeline proučavaju se u prvom dijelu osiguranje robe u prijevozu, osiguranje plovnih objekata, osiguranje vozarine, osiguranje od odgovornosti, te uloga zapovjednika u slučaju ostvarenja osiguranog slučaja. Nakon toga, pisac izučava opće odredbe kopnenog transportnog osiguranja (osiguranje robe i osiguranje cestovnog prijevoznika od odgovornosti za štetu na robi), dok se na kraju ovog dijela izlaže materija općih odredbi zračnog transpor-

tnog osiguranja (obvezno osiguranje u zračnom prometu, vrste ugovora, uvjeti osiguranja, naknada za štetu te mjerodavno pravo).

Potrebno je za istaknuti kako autor, uz odgovarajuće pozivanje na najnovije relevantne izvore pomorskog osiguranja, kao što su to Institutske klauzule za osiguranje robe iz 2009. godine, Incoterms® 2010., Third Parties Act iz 2010. godine, Direktiva 2009/20/EU, te isticanje njihovog utjecaja na tumačenje, razvoj i oblikovanje instituta pomorskog osiguranja, uz knjigu prilaže i iznimno (kako za teoriju tako i za praksu) korisne prijevode niza relevantnih pomorsko-pravnih dokumenata: Institutske klauzule za osiguranje robe, 2009. (A, B i C), Institutske klauzule za osiguranje brodova na vrijeme (ITC 1995.) te Institutske klauzule za osiguranje brodova od ratnih rizika i rizika štrajka, 1995. Također je važno naglasiti kako autor kroz čitavu knjigu ukazuje na bogatu relevantnu domaću i stranu sudsku i arbitražnu praksu te na taj način dodatno pojašnjava materiju. To je od osobitog značaja za sve koji se sa institutom osiguranja susreću u praksi, te nailaze na brojne probleme koji iziskuju poznavanje i uvid u praksu koju stvaraju sudovi i relevantna arbitražna sudišta.

Kako knjigu krasi jasnoća izričaja, preglednost i sustavnost izlaganja, ovo djelo zaslužuje svoje mjesto među standardnom (obveznom) literaturom na visokoškolskim i ostalim relevantnim obrazovnim ustanovama, ne samo iz razloga što se izrazito komplicirana i zahtjevna materija izlaže na lako razumljiv i koncizan način, već i zbog toga što autor akademski pristup teoriji dodatno obogaćuje pregledom interesantnih predmeta i problema iz prakse, te na taj način institut pomorskog osiguranja približava kako osobama koji imaju određeno predznanje, tako i onima koji se po prvi puta susreću sa ovim pravnim područjem. Imajući na umu prethodno istaknute vrijedne karakteristike ove knjige, ona će ujedno biti od velike koristi praktičarima, koji s jedne strane svoje osobno iskustvo i poznavanje materije žele zaokružiti i upotpuniti sustavnim pregledom pravnog područja pomorskog osiguranja, a s druge strane žele na jednom mjestu pronaći jasno i koncizno tumačenje pojedinih sastavnica pomorskog osiguranja, kako sa teoretskog tako i sa praktičnog (sudskog odnosno arbitražnog) stajališta.

Vrijedi stoga čestitati profesoru Paviću na ovome iznimno važnom djelu te mu poželjeti još puno ovakvih uspješnih radova.

Mišo Mudrić, asistent

*Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Katedra za pomorsko i općeprometno pravo*